

[Kjeldgaard Iversen.]

mennesker til civil tjeneste. Man har opnået at få indrettet en institution, som minder i meget høj grad om de arbejdslejre, man har i andre lande, som ikke er demokratiske. Det er et paradoks, at man af humanistiske grunde, af menneskelige grunde og udfra betragtningen af menneskets ret til at have sin mening og opfattelse i dag tvinges til at lave foranstaltninger, som kan opfattes som noget helt andet.

Derfor rejser problemet sig gang på gang, om værnepligten er i overensstemmelse med demokratiets inderste væsen, om der ikke ligefrem er en konflikt mellem den demokratiske grundlov og værnepligten. Visse lande har i hvert fald set dette paradoks og har tidligere taget konsekvensen deraf og ikke under fredsforhold indført værnepligt. Det er betegnende, og det er et paradoks mere, at man under krigsforhold så sig nødsaget til alligevel at gennemføre værnepligten udfra den betragtning, at man for at forsvare friheden skulle begynde med at krænke den.

Den højtærede minister talte i sin fremsættelsestale om den forestående revision af værnepligtsloven. Man må håbe, at Danmark i sin egenskab af en demokratisk stat, der anerkender menneskerettighedernes erklæring som grundlag for demokratiet, skrider til afskaffelse af den tvungne værnepligt, ligesom jeg håber, at man ved revisionen af forfatningen kan få § 88 ud af grundloven. Det vil være et meget stort fremskridt i demokratisk retning, og det vil i hvert fald ikke kunne skade det forsvar, vi i øjeblikket opbygger, for i forbindelse med forsvarets opbygning og militærnægterloven opstår der adskillige problemer. Loven hjemler, at mennesker af samvittighedsgrunde kan nægte militærtjeneste, og fra myndighedernes side påtager man sig det unægtelig problematiske arbejde at sortere dem fra, som ikke virkelig har samvittighedsgrunde. Der er ikke tvivl om, at de flere hundrede mennesker, der i disse år har nægtet militærtjeneste, har gjort det af samvittighedsgrunde. Det er ganske utvivlsomt moralske, religiøse, etiske motiver, der har fået dem til at vælge denne løsning. Det er i hvert fald betegnende, at der er meget få erklærede kommunister, der befinder sig i vore militærnægterlejre, hvis der overhovedet er nogen. De

militærnægtere, som vi har i dag, er militærnægtere udfra pacifistiske synspunkter, som er begrundet moralsk, religiøs og etisk, men det kunne udmærket tænkes, at andre udfra andre synspunkter nægtede militærtjeneste. Kommunisterne er ikke pacifister, måske oven i købet tværtimod. Pacifist bliver man ikke ved en eller anden parti-parole, men udelukkende udfra etiske, moralske, religiøse motiver.

Jeg har nævnt dette, fordi jeg har hørt en lille fredsdue kurre om, at kommunisterne fra 1. januar eller en anden dato skulle til at være militærnægtere. Det skulle glæde mig, om det var således, at kommunisterne i Danmark var blevet pacifister, men man får sine tvivl, når man hørte det ærede medlem hr. Alfred Jensens tale under forhandlingen om forsvarrets ordning. Jeg anmoder om tilladelse til et par citater. Det ærede medlem hr. Alfred Jensen udtalte sp. 4320 i folketingstidenden for sidste samling:

„Jeg vil gerne sige, hvad jeg forøvrigt ofte har sagt, at mit parti er tilhænger af, at vort land skal forsvares, hvis det udsættes for angreb. Derfor har jeg på mit partis vegne adskillige gange udtalt, at vi stiller os positivt til et forsvar, som er et virkeligt forsvar af vort land.“ Det fremgår iøvrigt af talen, at der udelukkende tænkes på et forsvar baseret på militære midler. Og det ærede medlem fortsætter sp. 4324:

„Vi er, som det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby) rigtigt bemærkede, tilhængere af den tvungne værnepligt, og det holder vi fast ved. Vi ønsker, at de militære styrker, Danmark skal have, udgår af den almindelige værnepligt. Dermed skaber man den rette forbindelse mellem de militære værn og folket.“ Dette lader os ikke i tvivl om, at kommunisterne i hvert fald i juni måned ikke var pacifister.

Jeg siger dette, for at man kan forstå, at der er vidt forskellige motiver for militærnægtelse, og at det vil blive ganske umuligt for myndighederne at sortere militærnægterne udfra de kriterier, vi har i dag. Det er ikke sådan, at jeg mener, at man bør forhindre kommunisterne i at være militærnægtere; jeg kan ikke se, at man fra et militært synspunkt kan have